

Täysistunto

Tiistai 10.11.2020 klo 13.59—18.29

3. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 seitsemänneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 192/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään yksi tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aika-
taulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.00 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän vuoden jo seitsemäs lisätalousarvio lisää määrärahoja 1,5 miljardilla eurolla. Nyt päätettävät toimet ovat lähes täysimääräisesti väliaikaisia eivätkä siten lisää pysyvästi valtion menoja.

Vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarvioesityksessä rahoitusta ehdotetaan kohdentavaksi erityisesti koronaviruksesta aiheutuneisiin tarpeisiin. Koronakriisin huolellinen hoito on keskeinen osa hallituksen talouspolitiikkaa, ja hallitus rakentaa lisäbudjetillaan kriisin yli siltaa niin yrityksille, kunnille kuin ihmisillekin.

Covid-19-rokotteiden hankintaa varten ehdotetaan 90 miljoonan lisämäärärahaa. Lisäksi Suomen osuuteen EU-komission rahoituksella hankittavista koronarokotteista ja ennakokovarausmaksuista ehdotetaan 13,1 miljoonaa euroa. On ollut tärkeää, että Suomi varmistaa rokotteen saannin EU-yhteistyöllä. Hallituksen ja eduskunnan tehtävä on varmistaa, että se ei jää rahasta kiinni. Rokote ei poista pandemiaa hetkessä, mutta se luo yrityksille näkymän ryhtyä investoimaan. Suomen taloudelle EU:n, USA:n ja Kiinan onnistuminen elvytyksessä on ratkaisevan tärkeää. Rokoteuutinen on talouden kannalta kenties käännekohta, ja vähitellen syntyy näkymä ennustettuun maailmantalouden kasvuun, mutta vielä pitää ainakin ensi talven yli pystyä elämään.

Hallituksen tavoite on ollut kannatella yritykset ja työpaikat kriisin yli. Ehdotettavaan kokonaisuuteen sisältyy toimialariippumattoman kustannustuen jatko, johon ehdotetaan määrärahan lisäystä 410 miljoonaa euroa. Ensimmäisellä hakukierroksella jäi käyttämättä 140 miljoonaa euroa, joten käytössä on tämän lisätalousarvion jälkeen 550 miljoonaa euroa koronakriisin seurauksena ongelmiin joutuneiden yritysten tukemiseen. Yritysten auttaminen yli koronakriisin takaa osaltaan tuotannon elpymisen ja työpaikat myös kriisin jälkeen.

Arvoisa puhemies! Valtio ottaa koronan iskuja vastaan kuntien puolesta. Terveystalouden kustannukset ovat kasvaneet ja kuntien verotulot alentuneet. Jos emme kompensoisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

kunnille niille epidemiasta aiheutuneita menetyksiä, ajautuisivat kunnat helposti peruspalveluiden leikkauksiin. Tämän hallitus haluaa välttää. Lisäksi kuntien tukemisella voidaan vähentää koronakriisistä seuraavia veronkorotuspaineita. Kunnallisverojen korotukset ovat vakava uhka talouden toipumiselle.

Koronaviruksen testauksesta ja jäljittämisestä kunnille aiheutuvien kustannusten kompensoimiseksi ehdotetaan 350 miljoonan euron kertaluontoista peruspalvelujen valtionosuuslisäystä. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin ehdotetaan lisäksi 400 miljoonaa euroa ja sairaanhoitopiireille 200 miljoonaa euroa kertaluontoisina lisäyksinä koronavirusatilanteesta aiheutuvien muiden kustannusten ja tulojen menetyksen kompensoimiseksi.

Arvoisa puhemies! Valtion nettolainanoton arvioidaan tänä vuonna nousevan reiluun 19 miljardiin euroon. Tästä vajaa 10 miljardia koostuu koronatilanteen vuoksi päätetyistä kertaluontoisista määrärahanlisäyksistä. Nämä kertaluontoiset menonlisäykset jakautuvat karkeasti jaotellen puoliksi: koronasta suoraan aiheutuvien menojen lisääntymiseen ja ensi sijassa elvytysmielessä tehtyihin menonlisäyksiin. Loput alijäämästä on seurausta automaattisten vakauttajien toiminnasta eli korkeammista työttömyysturvamenoista ja pienemmistä verotuloista sekä jo ennen koronakriisiä arvioidusta alijäämästä ja muista kuin koronan hoidosta suoraan johtuvista kertaluontoisista menoista.

Kyseessä on tietoinen valinta, koska ilman valtion vastaantuloa pandemian seuraukset olisivat ihmisille ja yrityksille vielä paljon haitallisemmat. Koronakriisin huolellinen hoito on parasta talouspolitiikkaa. Hallitus on onnistunut tässä hyvin. Tuoreessa komission talousennusteessa Suomen bkt:n lasku tälle vuodelle on yksi EU:n pienimmistä. Jotta ennuste toteutuisi, pitää koronatilanne pitää jatkossakin hallussa.

Huoli velkataakan lisääntymisestä ei kuitenkaan ole aiheeton. Taakkaa ei pidä siirtää kohtuuttomasti tuleville sukupolville. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että valtion menojen osalta siirrytään kehysmenettelyyn ensi vuoden määrärahojen osalta. Voimakkaasti elvyttävä politiikka tämän ja ensi vuoden osalta on hyvin perusteltua, mutta elvytys ei voi olla ikuista, ja kriisin jälkeen pitää jälleen palata talouspolitiikan uskottavuuden kannalta olennaisen tärkeään menokuriin. Tässä uskottava kehysjärjestelmä on keskeinen väline.

14.05 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä seitsemäs lisätalousarvio jatkaa tätä lisätalousarvioitten jatkumoa, jossa todellakin valtionvelka kyllä lisääntyy — niin kuin tässäkin 1,5 miljardilla eurolla — mutta sinällensä osa näistä käyttökohteista on hyvinkin ymmärrettäviä ja varmasti kokonaisuudessaan tämän salin hyväksymiä, kuten esimerkiksi, niin kuin valtiovarainministeri kuvasi, tämä rokotehankinta ja tietenkin myöskin yritysten kustannustuki, tämä siirtomääräraha. Ja sitten tietysti, ajattelen ainakin itse näin, tämä kuntien tilanteen hoitaminen ja kuntien turvaaminen tässä tilanteessa, jossa kuitenkin ne meille kaikille tärkeät peruspalvelut tuotetaan, on äärimmäisen tärkeää. Mutta siitä huolimatta — vaikka tässä valtiovarainministeri kuvaili, että tämä on koko lailla tekninen ja täällä on lähinnä niitä asioita, jotka todellakin liittyvät kiinteästi tähän koronan hoitamiseen — kyllä täällä opposition silmät poimivat muutamia sellaisia kummallisuuksia, joista oikeastaan nyt haluaisin, kun ministeri on paikalla, vähän lisää selvitystä.

Ensimmäiseksi nostaisin esille sen, että tässä lisätalousarviossa nyt ollaan sitten tekemässä tämä 300 miljoonan euron pääomitus Ilmastorahasto Oy:lle, ja tähän tapahtuu sitten tämän Valtion kehitysyhtiö Vaken toiminnan pohjalta. Tässä erityisesti kiinnittää huomiota se, että kun nyt ollaan tekemässä tällainen merkittävä muutos, niin kuitenkin val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

tioneuvoston kanslian työ- ja elinkeinoministeriön asettama selvitysmies Jouni Hakala, tehdessään tämän selvityksen Vaken roolista ja tulevaisuudesta — ja tässä tehtävänannossa pyydettiin ”ratkaisuehdotuksia ja suosituksia suomalaisten yritysten rahoitusmahdollisuuksiin eri kehitys- ja kansainvälistymisvaiheissa, valtioiden toimintojen päällekkäisyyksien välttämiseksi sekä pääomien tehokkaan käytön turvaamiseksi” — suositteli, että Vake Oy liitettäisiin Suomen Teollisuussijoitukseen ja että tämä Vakelle annettu pääoma palautettaisiin valtiolle. Vastoin tämän selvitysmiehen suositusta hallitus kuitenkin päätti muuttaa tämän Vaken Ilmastorahastoksi ja samalla lisätä sitten sen pääomitusta. Tässä yhteydessä kyllä haluaisin perätä, mihin tämä valtioneuvoston päätös perustuu, jos kerta selvityshenkilö on selkeästi viitoittanut toisenlaista suuntaa tälle päätökselle. Ja kun sitten vielä otetaan huomioon, minkälaista toimintaa tuossa Vakessa on — olemme otsikoista lukee neet sen toiminnasta lähinnä, että kalliita konsulttilaskuja on maksettu — niin todellakin toivon, että valtiovarainministeriö tätä vähän selventää.

Sitten vielä asia, jonka haluan nostaa esille: Tällaisia erilaisia, yksittäisiä avustuksia järjestöille on nostettu tänne lisätalousarvioon, ja ymmärrän kyllä sen, että järjestöjen työ on äärimmäisen tärkeää — kristillisdemokraatit tukevat sitä täysillä — mutta on kummallista, että tänne on poimittu yksittäisiä järjestöjä [Puhemies koputtaa] opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan alalle, ja haluaisinkin kuulla, mikä on se kokonaisuus. Miksi juuri nämä järjestöt, [Puhemies: Kiitoksia!] jotka on täällä sivulla 65 nostettu esille, [Puhemies: Kiitoksia! Aika!] on otettu lisätalousarvioon?

14.09 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Suomen bkt:n arvioidaan supistuvan 4,5 prosenttia tänä vuonna. Koko euroalueella puhutaan noin 8 prosentin supistumisesta. Tilanne on vaikea, mutta olemme selvinneet varsin hyvin suhteessa muihin. Tehdyt toimenpiteet ovat Suomessa olleet oikea-aikaisia ja oikeassa mittakaavassa.

Eilen saimme myös kuulla hyviä ja lupaavia uutisia koronarokotteesta. Tämän uutisen valossa voimme lähteä toiveikkaina ensi vuoteen ja kohti uutta kasvun aikaa. Toiveikkuiden kanssa on kuitenkin syytä muistaa, että nyt keskustelussa oleva seitsemäs lisätalousarvio nostaa tämän vuoden nettolainanoton jo lähes 20 miljardiin euroon. Tämä laina on seuranamme vielä pitkään.

Puhemies! Rajulla lainanotolla on kuitenkin tarkoitus. Kaiken perimmäisenä ajatuksena on pitää ihmiset terveinä, suojella elämää. Koronan hoito ja tulevaisuudessa koronarokotteet eivät jää valtion tahdosta kiinni. Rajoituksilla on suojeltu riskiryhmäläisiä ja estetty taudin hallitsematon leviäminen.

Hallitus on myös voimakkaasti tukenut korona-ahdinkoon ajautuneita yrityksiä. Tarkoitus on ollut kirkas: että kaikki terveet yritykset saatellaan kriisin yli. Myös kunnille ja sairaanhoitopiireille on kompensoitu koronan tuomia lisälaskuja ja hoito- ja palveluvelan lisätarvetta. Taudin väistyttyä yhteiskunta on mahdollisimman hyvässä iskussa hyppäämään mukaan kasvun kelkkaan.

Samasta syystä on yhdessä koronan hoitamisen kanssa jatkettu rakenteellisten uudistusten valmistelua. Monissa tutkimuksissa on esitetty, että Suomi pärjää tulevaisuudessa vain koulutustasoa ja työllisyysastetta nostamalla. Samaan tulokseen päädyttiin myös keväällä julkaistussa Vesa Vihriälän raportissa. Ympäri Suomen on lisätty aloituspaikkoja ja uusia koulutuslinjoja on perustettu korkeakouluihin. On tehty siis modernia alueellista koulutuspolitiikkaa, jossa katse on ollut koko Suomessa. Oppivelvollisuusiän nostamisella taataan kaikille vähintään toisen asteen tutkinto ja tätä kautta paremmat valmiudet työelämään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Rakenteellisista uudistuksista ehkä merkittäväintä eli sote-uudistusta on viety eteenpäin. Samoin työllisyystoimia tehdään koronasta huolimatta ja juuri siitä syystä. Erityisesti odotan työmarkkinaosapuolilta ratkaisuja, joilla edistetään yli 55-vuotiaiden työllisyysastetta sekä parannetaan heidän työmarkkina-asemaansa ja työssäjaksamistaan. Olemme siinä valtavalla takamatkalla esimerkiksi Ruotsiin nähden.

Valtion tehtävä on kaikissa tilanteissa taata kansalaisten turvallisuus. Tämä näkyy mitavina panostuksina esimerkiksi Suomen sotilaallisen puolustuksen vahvistamiseksi.

Puhemies! Elämme toki kovia aikoja. Velkaannumme kovalla vauhdilla. Kaikella on kuitenkin tarkoitus. Monet velanoton kohteet ovat saaneet myös opposition hyväksynnän.

Ja lopuksi: vaikka Sipilän hallitus sai aika ajoin kritiikkiä voimallisesta ja kunnianhimoisesta talouspolitiikastaan, voi kai sanoa, että se on toiminut myös korona-ajan puskurina ja antanut parempaa happea myös elvytyspolitiikalle.

14.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä valtiovarainministeri ja hyvä kuntaministeri, edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Koronan hoidossa Suomessa on onnistuttu taudin näkökulmasta hyvin. Siitä olemme antaneet kiitosta koko koronakriisin matkan varrella. Toki siellä joitain toimenpiteitä olisi voitu tehdä nopeamminkin: esimerkiksi hengityssuojaimien, kasvomaskien ja muiden käyttösuositukset, jotka valitettavasti hallitus jopa osittain sivuutti — esimerkiksi WHO:n suositukset — olisivat olleet sellaisia, että ehkä osa kesän urheilutapahtumista ja suurtapahtumista oltaisiin voitu toteuttaa WHO:n antamien kasvomaskisuositustenkin turvin vastuullisesti ja olisimme ehkä välttäneet jonkin verran tätä taloudellista iskuja.

Se on toinen kysymys sitten, miten hyvin tässä taloudenhoidossa on onnistuttu. Valtionvelka paisuu noin 20 miljardilla jo näiden toimenpiteiden osalta, ja hallituspuolueista on jo väläytely, ettei tämä seitsemäskään lisätalousarvio välttämättä jäisi tämän vuoden viimeiseksi lisätalousarvioksi. Sosiaalidemokraatit ovat ahkerasti tässä salissa aiempina vuosina heiluttaneet niin sanottua velkakakkaraansa, ja kyllä ne aika lailla karun näköisiä ovat nyt sosiaalidemokraattisen hallituksen toisen toimintavuoden jälkeen — todennäköisesti edustaja Viitanen myös päivittää omaan lokeroonsa.

Nykyinen edustaja Kulmuni, kun hän vielä keskustaa johti, piti periaatetta, että ei pysyviä menoja ennen pysyviä tuloja. Valitettavasti näyttää siltä, että sen myötä kun edustaja Kulmuni laitettiin vaihtoon ja keskustan puheenjohtajaksi tuli edustaja Saarikko ja tosiasiallisesti hallituspolitiikkaa johtavaksi ministeriksi valtiovarainministeri Vanhanen, niin tämä aika perustavaa laatua oleva ohje näyttää unohtuneen. Pysyvät menot kyllä tehdään kaikki hallitusohjelmasta, mutta niistä pysyvistä tuloista ei juurikaan mitään. [Antti Lindtmanin välihuuto]

Nämä työllisyystoimet, mitä tämä hallitus on tehnyt tämän koronakriisinkin aikana, ovat kyllä vaatimattomia, ja niitä valitettavasti oltaisiin tarvittu enemmän.

Mutta ei niin paljon huonoa, ettei jotain hyvääkin: Haluan antaa kiitosta siitä, että kuntien taloustilanteesta huolehditaan. Monet kunnat ovat erittäin tukalassa tilanteessa. Se on kiitoksen arvoinen kädenojennus, että isompi kantaa pienempien puolesta tätä vastuuta. Myös pidän hyvänä sitä, että varaudutaan rokotteiden hankintaan. [Antti Lindtmanin välihuuto] Myös olen kiitollinen siitä urheilun, kulttuurin, tieteen, taiteen, näiden toimijoiden puolesta, että se vetoamus, joka hallitukselle osoitettiin, otettiin vakavasti. Noin 30 prosentin leikkaus urheiluun, kulttuuriin, liikuntaan, taiteeseen ja näiden rahoitukseen olisi ollut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

kyllä kohtuuton koronavuodenkin aikana. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Pidämme hyvänä sitä, että hallitus päätti lisätä nämä rahat ja näin ollen estää tuon leikkauksen.

Arvoisa puhemies! Aamulehdessä 20.3.2020 pääministeri Sanna Marin totesi, että yksikään yritys ei ajaudu koronan takia konkurssiin. Hän painotti, että valtio huolehtii kaikista. Nyt, arvoisa hallitus, viestit kentältä ovat kyllä sellaisia, että pitää kysyä: onko tämä lupaus hallitukselta edelleen voimassa? Esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alalla on noin 90 000 työntekijää. Näistä työpaikoista monet ovat jo kohta pysyvästikin uhattuina. Tapahtumalan, joka työllistää suoraan 20 000 suomalaista ja välillisesti 175 000 tilapäistä työntekijää, tuoreen selvityksen mukaan yritykset ovat niin tukalassa tilanteessa, että näistä noin 3 200 yrityksestä yli 60 prosenttia on todennut, että ne eivät selviä enää puolta vuotta, jos hallitus ei heitä tule auttamaan. On herännytkin kysymys, onko tilanne niin, että toiset työpaikat ovat tälle vasemmistohallitukselle toisia tärkeämpiä. [Paavo Arhinmäki: Mitäs esitätte? — Antti Kurvinen: Lisää menoja!] — Itse esitän sitä, että esimerkiksi otetaan käyttöön vastuullisesti näitä toimenpiteitä, [Antti Kurvisen välihuuto] joilla voidaan tapahtumia järjestää ja tehdä niitä entistä paremmin. Meillä on lukuisia esimerkkejä Euroopasta, esimerkiksi urheilusarjoista, jotka toimivat vastuullisesti koronan näkökulmasta, mutta tämäntyyppisillä ratkaisuilla ei laiteta sarjoja niin tukalaan tilanteeseen kuin Suomessa on tehty. [Paavo Arhinmäen välihuuto] — Todennäköisesti, valtion liikuntaneuvoston puheenjohtaja Arhinmäki, olette tutustunut — tai toivon, että olette tutustunut — siihen, millä tavalla Euroopassa sarjat toimivat, [Paavo Arhinmäki: Esimerkiksi Ruotsissa tyhjiille katsomoille! Kyllä!] esimerkiksi koronatartuntojen kohdalla, eli toimivat eri tavalla kuin Suomessa. Tätä meillä urheiluseurat ovat Suomessa toivoneet, että voisimme ottaa käyttöön näitä samoja toimenpiteitä kuin Euroopassa.

Sitten toisena on tämä Lapin matkailun tilanne tai matkailun tilanne yleensä. Kuvat Euroopan yltä ovat karuja katsottavia. Lentokoneita kyllä Euroopassa on paljon ilmassa, Suomen ilmatila on aika lailla tyhjä. Mikä siinä kestää, että näitä matkustuskäytäviä, matkustuskuplia ei saada Suomeen aikaiseksi? Minkä takia me teemme sen niin paljon vaikeammaksi kuin monet muut Euroopan maat? Tällä hetkellä näyttää siltä, että turvallista matkailua pystytään suuntaamaan moniin muihin Euroopan maihin mutta ei Suomeen. Itse toivoin, että tässä esimerkiksi voitaisiin yhden testauksen mallilla edetä ja saada myös Lapin matkailuun ihmisiä tämänkin alkavan sesongin aikana. Eli tämä on se kysymys.

Kysyn arvoisalta hallitukselta: onko pääministerin lupaus, että yksikään yritys [Puhemies koputtaa] ei ajaudu koronan takia konkurssiin ja [Puhemies: Aika!] valtio huolehtii kaikista, edelleen voimassa?

14.21 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Korona on iskenyt poikkeuksellisen kovaa joukkoliikenteeseen. Hallitus suuntaa nyt seitsemännessä lisätalousarviossaan yhteensä 111 miljoonaa euroa tukea joukko- ja henkilöjunaliikenteelle. Nämä palvelut ovat erittäin tärkeitä kansalaisten yhdenvertaisuuden ja arjen sujuvuuden kannalta.

Näillä panostuksilla pyritään siis turvaamaan nykyinen palvelutaso. Lisäpanostukset yhdistettynä jo tehtyyn elvytykseen ja lisätalousarviopäätöksiin takaavat toimivan ja edullisen joukkoliikenteen yhä useammalle suomalaiselle myös jatkossa. Kestävän kehityksen hallitus tekee koronatoimia ilmastoelvytystä ja kestävästä työllisyydestä vahvistaen, ja koronasta huolimatta matkamme kohti hiilineutraalia hyvinvointivaltiota jatkuu. Julkisesta liikenteestä on pidettävä huolta koko Suomessa alueellinen oikeudenmukaisuus huomioiden. Koska joukkoliikenne ei ole kaikkialla vaihtoehto, ovat lisätalousarvion väylähank-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

keet myös tärkeitä. Samalla huolehditaan, että yhä suurempi osa kumipyörillä liikkuvista ajoneuvoista on vähäpäästöisempiä ja irtautuminen fossiilisista polttoaineista jatkuu suunnitellusti.

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä parasta työllisyys- ja talouspolitiikkaa on estää koronaviruksen leviäminen. Tämä lisätalousarvio jatkaa hallituksen systemaattista työtä koronaviruksen torjumiseksi. Lääkärinä edelleen muistutan jokaista omasta vastuusta: virus ei leviä, jos me ihmiset emme sille suo mahdollisuutta siihen. Koronaviruksen testauksesta ja jäljittämisestä aiheutuneita kustannuksia katetaan, kuntien tukemista jatketaan ja sairaanhoitopiirien kustannuksia korvataan. Tämä auttaa kuntia merkittävästi ensi vuoden talousarvioita tehtäessä.

Rokoterintamalta saimme viimeksi eilen lupaavia uutisia. Covid-19-rokotteiden hankintaa varten on ehdotettu lisämäärärahaa.

Edustaja Heinospelto: jos on tiedossa turvallinen matkustuskupla, niin siitä mielellään kuulemme. Tällä hetkellä näyttää siltä, että ympäri maailmaa meillä on vain koronakuplia. Pyritään siihen, että Suomessa tämmöisiä ei synny.

14.23 Ari Koponen ps: Puhemies! Vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarvioesityksessä on esitetty, että eduskunta tekisi 50 miljoonan euron määrärahalisäyksen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. Lisäystä ei voida pitää perusteltuna tilanteessa, jossa covid-19-pandemia on aiheuttanut kotimaassamme ennennäkemättömän kansanterveydellisen ja taloudellisen katastrofin.

Suomessa on eniten mielenterveysongelmia kaikista OECD-maista. Mielenterveyden ongelmat aiheuttavat mittavia kustannuksia yhteiskunnalle. Suomessa kulut ovat 11 miljardia euroa joka vuosi. Viime vuonna 84 000 henkilöä haki sairauspäivärahaa mielenterveyden häiriöiden vuoksi, ja kasvu sairauspoissaoloihin on yli 40 prosenttia viimeisen kolmen vuoden aikana.

Myös nuoret ovat ahdistuneita. Tällä hetkellä nuorten yleisin lähetteen syy erikoissairaanhoidon on ahdistuneisuus ja noin 3 prosentilla yläkoululaisista on jatkuvasti paljon poissaoloja koulusta psyykkisten oireiden vuoksi. Samaan aikaan esimerkiksi perusasteelta puuttuu Suomesta noin 500 oppilashuollon psykologia. Lukiokoulutuksessa on 100 miljoonan euron vaje. Vertailun vuoksi uusimmalla 50 miljoonan euron lisäyksellä palkkaisi vuodeksi yli tuhat sairaanhoitajaa tai noin 800 uutta poliisia tai hankkisi ammatillisiin oppilaitoksiin yli 300 uutta pysyvää opettajan virkaa. Olisiko tärkeämpää käyttää tämä 50 miljoonaa ennaltaehkäiseviin ja turvallisuutta lisääviin kohteisiin, kuten esimerkiksi sairaanhoitajiin, psykologeihin, poliiseihin tai opettajiin täällä kotimaassa? Näin käytetty raha maksaisi itsensä myös takaisin niin kansantaloudellisesti kuin inhimillisesti.

14.25 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Tämä vuosi on vaatinut monia suuria lisätalousarvioita. Koronatilanne vaatii yhä tukea yhteiskunnan eri osa-alueille. Niitä pitää sisällyttää tähän järjestyksessä seitsemäs lisätalousarvioesitys.

Kunnille ehdotetaan yhteensä 750:tä miljoonaa euroa ja sairaanhoitopiireille 200 miljoonan euron tukea koronaepidemian aiheuttamien kustannusten, kuten testaamisen, kattamiseen. Tukien tavoitteena on turvata kuntien peruspalveluita, auttaa lisäämään koronaepidemian hallinnan kannalta olennaisia palveluita ja varmistaa hallituksen hybridistrategian onnistuminen. Kohtuullisesti olemme siinä pystyneet toisen aallonharjan nousua tasoittamaan. Tässä jokaisella kansalaisella on iso vastuunsa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Erityisesti taide- ja kulttuuriala on ollut suuressa ahdingossa yleisötapahtumien peruuntuessa. Koronavirustilanteesta johtuvien taiteen ja kulttuurin alan tulonmenetysten korvaamiseen ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ehdotetaan 23 miljoonaa euroa, Taiteen edistämiskeskuksesta sen lisäksi 7 miljoonaa euroa jaettavaksi apurahoina taiteen ja kulttuurin alan henkilöille ja toimijoille. Kulttuuri- ja taideala on valtava kokonaisuus, ja toivottavasti nämä toimet pystyvät edes jonkun verran paikkaamaan syntyneitä vahinkoja. Olemme tehneet usean puolueen yhteistyönä myös toimenpideohjelmaan, jotta taiteilijoiden tilanne helpottuisi tekijänoikeuskorvauksien osalta.

Samoin joukkoliikenteen käyttö on tippunut ihmisten vähentäessä liikkumista. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun liikenteestä vastaava HSL on lipputulosten menetysten vuoksi pahassa pulassa ja siksi nostamassa lippujen hintoja — aikana, jolloin suunnan pitäisi olla aivan toinen ja ihmisten siirtyä yksinäisistä automaateista julkisen käyttäjiksi viimeistään heti koronan hellittäessä. Julkisen henkilöliikenteen palvelutason turvaamiseen koronavirustilanteen pitkittyessä ehdotetaan yhteensä 111 miljoonaa euroa, mistä 11 miljoonaa euroa henkilöjunaliikenteen ostoihin ja 100 miljoonaa julkisen henkilöliikenteen ostoihin suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla.

Koronakriisin myllätessä emme todellakaan saa unohtaa ilmastonmuutoksen vastaista taistelua. Koronavirus on ravistellut koko maailmaa. Useat maat painivat suurten haasteiden kanssa jo ennen koronaviruksen leviämistä, ja nyt tilanne on entistä vaativampi. Tarvitsemme kansainvälistä monenkeskistä yhteistyötä ja solidaarisuutta tämän pandemian taltuttamiseksi ja sen seurausten paikkaamiseksi. Juuri siksi on tärkeää, että hallitusohjelmaankin pohjautuen varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahoihin ehdotetaan 50 miljoonan euron lisäystä. Lisäyksestä 5 miljoonaa kohdistetaan Maailman terveysjärjestön WHO:n koronaviruspandemian vastaiseen työhön kehitysmaissa ja 24,5 miljoonaa euroa humanitääriin apuun koronaviruspandemian humanitääriin vaikutuksiin vastaamiseksi ja 18 miljoonaa euroa ilmasto- ja ympäristörahoitukseen. Kiitos hallitukselle tästä arvovalinnasta. Tämä ei ole kuitenkaan pois poliisien määrärahoista tai koulutukseen kohdennetusta rahoituksesta, [Välihuutoja oikealta] joita tämä hallitus on lisännyt. [Toimi Kankaanniemi: Eikä lisää velkaa yhtään!]

14.29 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Jos katsoo Suomen tautitilannetta, ei se ole hyvä mutta toisaalta se taitaa olla parempi kuin yhdessäkään muussa Euroopan maassa. [Eduskunnasta: Se on totta!] Se johtuu pitkälti siitä, että me suomalaiset olemme kaikki yhdessä vastuullisesti pyrkineet toimimaan niin, että tauti ei leviäisi Suomessa. [Eduskunnasta: Sekin on totta!] On myös oleellista se, että tehdään oikea-aikaisia ja oikeassa mittakaavassa olevia rajoitustoimenpiteitä. Niillä pystymme huolehtimaan siitä, että tauti ei lähtisi leviämään, mutta hetkeäkään ei ole aikaa hengähtää, vaan meidän jokaisen pitää huolehtia siitä, että tauti ei pääse leviämään.

Kun katsoo Euroopan tilannetta, sitä, miten julistetaan ulkonaliikkumiskieltoja, miten ravintoloita suljetaan kuukausiksi, miten tapahtumia lopetetaan, niin on pienempi paha se, mihin olemme pyrkineet rajoitustoimilla, se, että yhteiskuntaa pystyttäisiin pitämään auki. On valitettavaa, että esimerkiksi ravintoloiden toimintaa ollaan joiltain osin jouduttu rajoittamaan, mutta me olemme tehneet sen yksimielisesti täällä eduskunnassa. Kaikki olivat samaa mieltä niistä päätöksistä, ainakin täysistunnossa ja valiokunnassa. Sen vuoksi on tärkeää, että lisätalousarviolla tuemme niitä aloja, jotka ovat kärsineet kaikkein eniten suoraan meidän yhdessä tekemistämme päätöksistä. Nyt tässä lisätalousarviossa ehdotetaan li-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

sää yrityksille suunnattua tukea, ja on tärkeää, että se menee erityisesti ravintola-alalle, joka on kärsinyt meidän tekemistämme päätöksistä, ja tapahtuma-alalle. Ja on myös tärkeää, että nämä tuet löytävät perille esimerkiksi tapahtuma-alalla myös pienemmille toimijoille eikä vain niille kaikkein suurimmille.

Arvoisa puhemies! Tätä lisätalousarviota kritisoitiin kokoomuksen puheenvuorossa alkuun velanotosta ja sen jälkeen keuhuttiin joka ikistä kohtaa ja niitä asioita, joita tähän on laitettu. Ja miksi ei keuhuttaisi, koska kyllä tässä on aivan oikeat [Timo Heinosen välihuuto] kohdat? Sen lisäksi, että tässä tuetaan yrityksiä, jotka ovat kärsineet koronasta, tässä tuetaan kuntia, huolehditaan siitä, että koronakustannuksissa, joita kunnille tulee, valtio ottaa ne iskut vastaan sen sijaan, että kunnat joutuisivat ne ottamaan. Tietysti tähän nähden on surullista esimerkiksi se, että Helsingin kokoomuslainen pormestari Jan Vapaavuori on tuonut budjettiesityksen, jossa leikataan koulutuksesta, leikataan sosiaali- ja terveystalveista [Mari Rantasen välihuuto] samaan aikaan, kun valtio nimenomaan pyrkii huolehtimaan siitä, että kunnat pystyisivät tässä vaikeassa tilanteessa — kun koulut on suljettu, on ollut paljon ongelmia — huolehtimaan niistä. Helsingissä Vapaavuori ja kokoomus jatkavat sitä linjaa, mitä viime kaudella opetusministeri Grahn-Laasosen johdolla tehtiin, leikattiin koulutuksesta.

Tässä, arvoisa puhemies, tuetaan joukkoliikennettä. On äärimmäisen tärkeää, että kun on meidän kehotuksemme ollut se, että tekkää mahdollisimman paljon etätöitä, mahdollisimman paljon välttää turhaa liikkumista, niin joukkoliikenteen käyttö on vähentynyt. Se näkyy nyt suoraan lipputuloissa. Nyt tässä on jo kertaalleen osoitettu joukkoliikenteeseen tukea ja tässä lisätalousarviossa osoitetaan lisää. Sen vuoksi pidin erikoisena sitä, että esimerkiksi Helsingin seudun liikenne, HSL, [Maria Guzeninan välihuuto] päätti näistä tuista huolimatta nostaa lipun hintoja äänin 7—7 kokoomuslaisen puheenjohtajan äänen ratkaistessa sen, että [Timo Heinonen: Ollaanko me valtuuston kokouksessa?] lipun hintoja nostettiin.

On hyvin tärkeää, arvoisa puhemies, että tällä budjetilla tuetaan rahapelituottojen varassa olleita järjestöjä niin, että kompensoidaan ne menetykset, joita on tullut. Olisi ollut aivan kohtuutonta taiteen, kulttuurin, liikunnan, nuorison, sosiaali- ja terveysjärjestöjen näkökulmasta, että olisi jopa 30 prosentin leikkaus tullut. [Timo Heisen välihuuto] Myöhemmässä vaiheessa tietenkin pitää pohtia sitä, voivatko nämä ylipäättänsä olla rahapelituottojen varassa, mutta tässä hetkessä, tässä tilanteessa on tärkeää, että ne tänä vuonna kompensoidaan ja ne myös ensi vuonna kompensoidaan.

Arvoisa herra puhemies! On ollut tärkeää, että olemme kuitenkin pystyneet mahdollisimman hyvin pitämään auki suomalaista yhteiskuntaa varsinkin kesän aikana. Valtion liikuntaneuvoston puheenjohtajana tein ison työn siinä, että huolehdittiin, että urheilutapahtumiin pystyttiin ottamaan yleisöä. Kun täällä valtion liikuntaneuvoston jäsen, edustaja Heinonen kysyi, olenko seurannut, mikä tilanne on Euroopassa, niin katsotaanpa vaikka naapurimaata Ruotsia, jossa on ollut erittäin tiukat rajoitukset yleisön osalta koko kesän, koko syksyn: siellä pelataan tyhjin katsomoin, täällä on ollut yleisöä. [Timo Heinonen: No, miten muualla Euroopassa?] Katsotaanpa vaikkapa Valioliigaa, Englantia: siellä pelataan tyhjin katsomoin. Täällä on koko ajan ollut yleisöä. On parempi, että toimimme niin, että meillä on rajoituksia, huolellisesti pidetään huolta siitä, että meillä voi olla myös yleisöä, [Timo Heinonen: Kannattaa tutustua paremmin!] mutta se on vaikuttanut urheilun, liikunnan toimialaan, koska ihmiset eivät uskalla tulla. Esimerkiksi Jääkiekon SM-liigassa ihmisiä käy vähemmän kuin sinne niihin katsomoihin voisi ottaa. Tai ajatellaan konsertteja, fes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

tivaaleja, joissa on ollut rajoituksia: muualla maailmassa, muualla Euroopassa niitä ei ole monin paikoin voitu järjestää, meillä on järjestetty, mutta niin, että pystytään huolehtimaan turvallisuudesta. Minusta tämä on ollut järkevää keskittien politiikkaa, jossa yritetään huolehtia siitä, että yhteiskunta pysyy auki, että tauti ei leviä, koska paljon kovempi hinta olisi sillä, jos tauti lähtisi leviämään ja yhteiskunta pitäisi sulkea kokonaan.

Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvio on saanut sekä hallitukselta että oppositiolta kehuja, ja luulenpa, että se johtuu siitä, että ne ovat aika lailla oikeaan osuneita kohteita, niitä kohteita, joita nyt pitää tukea tässä tilanteessa, että yhteiskunta toimii, että ihmisillä on työtä, että yritykset pysyvät pystyssä niin että ne eivät mene nurin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt näyttää liikehdinnän perusteella siltä, että mennään pieneen debattiin. Olkaa hyvä, ne, jotka haluavat osallistua debattiin, painakaa omalta paikaltanne V-painiketta.

14.36 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On sanottu, ettei pidä provosoitua, joten sen takia en lähde avaamaan Sastamalan kaupunginvaltuuston keskustelua liittyen liikenneasioihin, vaan pysyn tässä valtakunnan tason keskustelussa, toisin kuin edellinen puhuja.

Jos lähdetään siitä liikkeelle, että totta kai tässä tilanteessa täytyy elvyttää, meidän pitää pitää tämä talous käynnissä, mutta kun sanotaan, niin kuin Arhinmäki sanoi, että valtio ottaa iskun vastaan, jotta kuntien ei tarvitse ottaa, niin voi hyvää päivää! Ne ovat ihan samat veronmaksajat valtiolla ja kunnilla. [Paavo Arhinmäki: Eli kuntiako ei tarvitsisi tukea?] Että nyt Tampereen kaupunki olisi tehnyt 43 miljoonaa tappiota ilman valtion vastaantuloa, eli nyt kun valtio ottaa 50 miljoonaa velkaa ja antaa sen Tampereen kaupungille, Tampereen kaupunki tekee 7 miljoonaa euroa voittoa. Suomalainen veronmaksaja on se, joka on ottanut sen iskun vastaan riippumatta siitä, onko se kunta tai valtio, joka sitä muodollisesti ottaa.

14.37 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän täytyy kyllä nyt todeta, että tällaisen äkillisen ulkoisen šokin tilanteessa, jossa suhdanne menee syöksyen alas, on aivan oikein, että nimenomaan valtio on se, joka finanssipolitiikalla tasoittaa tätä. Meillä ensinnäkin kuntien mahdollisuudet tähän ovat lainsäädännöstä johtuen paljon heikommat, siellä on kuntien alijäämäkriteerit, joita kyllä on höllennetty, mutta eivät ne sieltä mihinkään ole kadonneet. Kunnat ovat hyvin erilaisessa tilanteessa, sen takia kuntien mahdollisuudet ikään kuin finanssipolitiikkaa löysentämällä saada elvytystä aikaiseksi ovat kyllä heikot. Ajatellaanpa sellainen tilanne, että valtio ei olisi näitä lisätukia kunnille tuonut. Se olisi tarkoittanut sitä, että keskellä koronaviruksen toista aaltoa kunnat olisivat joutuneet rankasti supistamaan. Se olisi ollut myrkyä myös tämän taudin hoidolle, ja se, jos mikä, olisi myrkyä taloudelle. Edustaja Satonen, toivon, [Puhemies: Aika!] että kookoomus voisi tukea tätä lisätalousarviota.

14.38 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä syvää huolta on kuitenkin kannettava siitä, että valtio velkaantuu erittäin rajusti tällä hetkellä, ja näkymä ei siltä osin ole hyvä, ennen kuin saadaan rokote ja sillä hoidettua tämä ongelma pois. Hallituksen politiikka sinänsä on pääsääntöisesti ollut oikeaa, eikä sille ole mitään merkittävää vaihtoehtoa muilta osin kuin siinä, että te olette lisänneet sellaisia menoja ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

antaneet sellaisten tämän vuoden budjettiin sisältyvien menojen toteutua, jotka eivät ole mitenkään perusteltavissa eivätkä oikeita tähän tilanteeseen nähden. Miksi, valtiovarainministeri Vanhanen, te ette tässä etsi säästöjä?

Kun on kuntaministeri paikalla, niin kysyn siitä, kun kunnat saavat hyvin eri tavalla, niin kuin Satonen kertoi, tätä tukea. Toiset rikastuvat suorastaan tällä, toisille koronasta aiheutuu [Puhemies koputtaa] menoja, joita ei kompensoida. [Puhemies: Aika!] Aiotteko tehdä tälle jotakin?

14.39 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kiitän edustaja Kankaanniemeä erittäin rakentavasta ja analyttisestä lähestymistavasta, vaikka emme kaikesta samaa mieltä olekaan.

Puhemies! Kyllähän tässä kohtaa, jos missä, on paikka klassiselle elvytykselle. En ole lukenut ketään niin markkinaliberaalia kuin monetaristitakaan taloustieteilijää, joka olisi sitä mieltä, että nyt pitäisi leikata ja nyt ei pitäisi elvyttää. Tällaisessa šokissa, jos missä, on elvytyksen paikka, ja joudun kyllä arvostamaan edustaja Satosta nyt kyllä tässä vähän vastustamaan ja oponoimaan siinä, että on todellakin perusteltua, että valtio velkaantuu eivätkä kunnat leikkaa omia palveluitaan. Se tarkoittaisi pidempiä hoitojonoja, se tarkoittaisi irtisanottuja opettajia. Emmehän me semmoista halua. Ja kyllä on perusteltua sekin, että me olemme nyt kustannustuella ja yritystuilla estäneet konkurssiaallon ja massatyöttömyyden.

Puhemies! Oleellista, kun tästä koronatalouskriisistä noustaan, on se, että me saamme toteutettua uudistuksia, joilla nämä velat tulevaisuudessa maksetaan. Erityisesti työmarkkinauudistukset [Puhemies koputtaa] ovat välttämättömiä, ja myös [Puhemies: Aika!] soten ja oppivelvollisuuden pidentämisen näen tällaisina uudistuksina.

14.40 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on todellakin tärkeää pitää huolta siitä, että kuntien välttämättömät investoinnit pystytään toteuttamaan, ja siitä ollaan pyritty huolehtimaan. Kunnissa ei kuitenkaan ole pystytty aina kääntämään ajatusmallia siihen suuntaan, jota EU on nyt elpymispaketinkin myötä edistänyt ja me täällä pyrimme edistämään, että investointeja kannattaa nyt suhdannepoliittisestikin saada liikkeelle, koska nyt talous on vaikeuksissa. Nyt ei ole aika leikata, jos mitään mahdollisuuksia on välttää leikkaukset. Tämä ajattelumalli ei kaikissa kokoomusjohtoisissa kunnissa ole kuitenkaan valitettavasti mennyt eteenpäin niin nopeasti.

Myös rokote näyttää antavan tietyn aikarajoitteen, jolloin on entistä perustellumpaa pitää tämä meidän verrattaen hyvä koronanleviämistilanne kurissa, jotta me säästämme ihmishenkiä ja myöskin talous pystyy toimimaan paremmin siihen asti, [Puhemies koputtaa] kun saamme toivon mukaan rokotteen.

14.41 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa on myös hyviä asioita, mutta ihmettelen valtavaa panostusta Ilmastorahasto Oy:hyn — 0,3 miljardia hankkeisiin, jotka keskittyisivät ilmastonmuutoksen torjuntaan ja teollisuuden vähähiilisyyden vauhdittamiseen samaan aikaan, kun hallitus pohtii rajuja lisäkorotuksia polttoaineverolle. Tämä on keskustelu, joka on johtanut siihen, että teollisuusyritykset ja sijoittajat ovat tulleet hyvin varovaisiksi: onko Suomessa kannattavaa edes investoida [Antti Kurvisen välihuuto] raskaaseen teollisuuteen?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Arvoisat kollegat, meidän on pidettävä huolta ympäristöstämme ja ilmastostamme, mutta emme ratkaise ilmastokysymystä tekemällä päätöksiä, jotka johtavat kotimaisen teollisuuden siirtymiseen muihin maihin. Meidän on ajateltava kokonaisuutta. Polttoaineveron korotus iskisi ennen kaikkea vientiteollisuuteen, kuljetusyhtiöihin ja myös kaikkiin maaseudulla työskenteleviin ja asuviin.

14.43 Joonas Könttä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten ministeri Vanhanen sanoi, elvytys ei voi olla ikuista ja tästä taloudellisesta velasta on oltava huolissaan. Mutta täällä tuntuvat unohtuvan realiteetit hyvin monelta edustajalta, kun parjataan niitä toimenpiteitä, joihin Suomi on mennyt. Meidän täytyy muistaa, että me olemme yksi Euroopan parhaiten, jos emme maailman parhaiten, koronakriisistä selvinneitä maita. Ja jos verrataan naapurimaahan Ruotsiin, siellä bruttokansantulo on laskenut suurin piirtein saman verran kuin Suomessa mutta inhimillinen hinta on paljon, paljon suurempi. Ja kun edustaja Heinonen vertasi Euroopan tilanteeseen, täytyy muistaa, että esimerkiksi Ranskassa, Tšekissä, Belgiassa on ulkonaliikkumiskieltoja. Siellä ollaan aivan äärettömän suurissa kriiseissä, ja siihen peilaten on äärettömän tärkeää, että Suomessa jatketaan toimintaa tällä linjalla, millä nyt on toimittu, jotta sitten ollaan valmiina, kun kansainvälinen talous alkaa vetämään — jotta silloin ollaan iskussa ja päästään talouskasvuun mukaan.

14.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtion velkaantuminen on hurjaa. Ja kyllä se velka joskus tulee maksettavaksi, vaikka vasemmistossa ollaan sitä mieltä, että velkaa ei koskaan tarvitse maksaa. Se on leikkaamista lapsilta ja lapsenlapsilta monessa mielessä.

Tässähän on paljon menoja, ja valtiovarainministeri Vanhanen usein sanoo, että kehysmenettely ei koske koronamenoja. Mutta kun tätä lisätalousarviota ja myös ensi vuoden talousarviota läpi käy, niin aika lailla te olette pystyneet kaiken laittamaan tähän koronamenojen koriin eli siihen, jota eivät nämä kehysmenettelyn rajoitteet ole ensi vuonnakaan koskemassa.

Mutta ei meidän suurin kritiikkimme ole koskenut missään vaiheessa sitä, että otetaan iskuja vastaan ja hoidetaan koronaa, vaan sitä, että nämä työllisyystoimet, jotka ovat tässä, ovat vaatimattomia. Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan budjetissa tehdyt päätökset: [Puhemies: Kiitoksia! Aika!] noin 15 000 työpaikkaa. Ja kun otetaan ne toimet, jotka vähentävät työllisyyttä, niin te olette, arvoisa valtiovarainministeri Vanhanen, miinuksella.

14.45 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terveys ja koronan onnistuminen määrittävät hyvin pitkälle, kuinka onnistumme taloudessa ja työllisyydessä, ja siinä on vastaus myös edustaja Heinoselle.

Mutta oppositio on kritisoinut erittäin voimakkaasti valtion lisälainanottoa, jolla on turvattu nimenomaan sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus kansalaisille sekä koulupalvelut, kuntapalvelut, [Oikealta: Ei!] työllisyys ja monet muut. Talousasiantuntijat ovat antaneet vahvan tukensa myös Marinin hallitukselle ja valtion lisälainanotolle. Muun muassa Vesa Vihriälä, jota me kaikki arvostamme ja kunnioitamme, on todennut seuraavaa: ”Velkaantuminen on suurta, muttei mitenkään poikkeuksellista vertailussa muihin eurooppalaisiin maihin. Olennaista on, että lisävelka käytetään nyt akuuttien asioiden hoitoon. En ole ensi vuoden luvuista tavattoman huolissani, varsinkin kun pitää kysyä” — minkä kysyn nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

myös oppositiolta — ”mikä olisi vaihtoehto, jos näin ei tehtäisi.” [Puhemies koputtaa] Eli mitä vastaavat kokoomus ja perussuomalaiset Vihriälän kysymykseen?

14.46 **Mari-Leena Talvitie kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että koronan aikaiset kustannukset ovat sellaisia, että sinne tarvitaan lisää panostuksia, ja että kunnat ja sairaanhoitopiirit ovat tehneet siellä eturintamassa töitä. Tässä on melkein miljardin paketti kunnille ja sairaanhoitopiireille.

Meidän testaa, jäljitä, eristä -strategia on aiheuttanut erityisesti nyt syksyn aikana tässä jäljityksessä ja eristyksessä haasteita, kun testauskapasiteetti saatiin nostettua yksityisten toimijoiden yhteistyöllä niin suureksi kuin se nyt toimii. Pääkaupunkiseudusta saimme lukea muutama viikko sitten, että kouluterveydenhoitajia siirrettiin jäljittämään. Myöskin erilaiset seurakunnat ovat siirtäneet diakoneja jäljitystyöhön. Ja tämä on kyllä huolestuttavaa siinä mielessä, että kouluissa, niin kuin seurakunnissakin, on sellaista sosiaalista tarvetta tällä hetkellä sinne työpuolelle, että henkilöiden ei todellakaan pitäisi olla tekemässä tätä jäljitystyötä. [Puhemies koputtaa] Ja kun me olemme teknologiaa edistävä maa, [Puhemies: Kiitoksia! Aika!] niin mitä ministeriöt tekevät tämän jäljityksen sähköistämiseksi?

14.47 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Vi behandlar alltså den sjunde tilläggsbudgeten för 2020 och många här i debatten har — helt riktigt — lyft upp det att vi faktiskt skuldsätter oss med en ganska rejäl fart. Men vi har inte något alternativ heller för tillfället. Vi har råkat ut för en sådan chock att vi helt enkelt måste stöda såväl kommuner som företag.

Tästä lisätalousarvosta löytyy hyvin tukea niin yrityksille, taiteen ja kulttuurin toimijoille kuin julkiseen liikenteeseen. Tuemme myös vahvasti kuntataloutta, josta tässä jo puhuttiin.

Vi stöder även starkt kommunernas ekonomi. Det är mycket viktigt. Den offentliga persontrafiken stöds med allt som allt 111 miljoner euro. Helheten för det så kallade kostnadsstödet är nu uppe i 550 miljoner. Vi måste också göra vårt bästa för att det träffar så rätt som möjligt.

Tässä on myös osumatarkkuus äärimmäisen tärkeää, mitä tähän kustannustukeen tulee. Siitä ollaan varmaan kevään aikanakin paljon opittu.

Även konsten, kulturen, forskningen, idrotten, ungdomsarbetet stöds med tiotals miljoner tack vare den här så kallade Veikkaus-kompensationen [Puhemies huomauttaa ajasta] som är väldigt viktig. — Kiitos.

14.48 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Satonen täällä pohdiskeli sitä, onko sillä merkitystä, ottaako valtio vai kunnat nämä iskut vastaan. On sillä valtavan suuri merkitys. Kunnat ovat ne, jotka huolehtivat meidän peruspalveluista: perussosiaali- ja perusterveyspalveluista, vanhustenpalveluista, päivähoitosta, varhaiskasvatuksesta, peruskoulusta. Jos tämä kriisi olisi kaadettu kuntien niskoille, olisi jouduttu esimerkiksi peruskoulusta tekemään rajuja leikkauksia. [Mari-Leena Talvitien välihuuto] Ja kun täällä puhutaan siitä, että velka on lapsille ja lapsenlapsille, niin kysyn vain, minkälaisen velan olisimme lapsille jättäneet, jos hallitus olisi hylännyt kunnat ja an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

tanut niiden tehdä, tai pakottanut ne tekemään, valtavia koulutusleikkauksia. Eikö ole parempi, että valtio ottaa iskut vastaan ja huolehtii lapsien koulutuksesta?

Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen täällä kritisoi, että hallitus ei ole toiminut liikunnan ja urheilun puolesta. Haluaisin tietää Heinoselta, [Puhemies koputtaa] mikä se Euroopan maa on, jossa on ollut parempi tilanne kesällä urheilukatsomoiden suhteen kuin Suomessa.

14.49 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oppositiossa kriittisesti suhtaudutaan tähän ilmastorahastoon, mitä hallitus nyt pääomittaa 300 miljoonalla eurola, [Mikko Lundén: Todellakin!] mutta tähän on nimenomaan asia, joka hyödyttää meidän teollisuuttamme, meidän elinkeinoelämäämme. Se tukee siirtymää vähähiiliseen yhteiskuntaan ja kiihdyttää niitä ratkaisuja, mitä suomalainen teollisuus ja yritykset tekevät. On tärkeää, että tämä elvytys tehdään nimenomaan ilmastokestävällä tavalla. Tässä budjetissähan myös muun muassa liikenteen osalta lisätalousarviolla tuetaan romutuspalkkion kautta vähäpäästöistä liikennettä ja muun muassa sähköpyörien hankintaa.

Suomi aivan varmasti pääsee yli tästä koronakriisistä. Se voi myös samalla parantaa kilpailukykyä ja tarjota maailmalle ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan. Ollaan kuultu viime viikkoina, miten Kiina ja Venäjä ovat myöskin tulleet tälle samalle markkinalle. Meidän suomalaiset tuotteet ja yritykset hyötyvät siitä, että me panostamme ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä kaksi puheenvuoroa tähän, ja sitten ministeri Vanhanen.

14.51 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on tähän mennessä kiistatta onnistunut kaikissa koronavirustoimissaan. Ne ovat olleet oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja, ja tämä sama linja jatkuu järeällä tavalla tässä seitsemännessä lisäbudjetissa.

Täytyy olla tyytyväinen siihen, että kokoomusoppositiolla ei ole oikeastaan enää mitään sanottavaa, kun aletaan keskustella siitä, minkä julkisen tahon pitäisi ottaa velkaa, valtion vai kuntien. Se on selvä tietysti, että valtio saa velkaa edullisimmin ja on muutenkin sopivin velanottaja tässä tilanteessa, vaikka kunnillekin on kyllä pystytty kehittämään käteviä velkaantumisväyliä kuntarahoituksien ja Kuntien takauskeskuksen kautta, mutta tärkeää on, että yritysten kustannustukea jatketaan uudistetussa, paremmin toimivassa muodossaan, kunnista ja sairaanhoitopiireistä pidetään huolta ja terveyteen ohjataan tarvittavat varat.

14.52 Maria Guzenina sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän sillä on väliä, kuinka kunnissa käytetään näitä hallituksen osoittamia korona- ja muita tukirahoja, esimerkkinä vaikka tämä joukkoliikennetuki, josta täällä jo sanailtiin. Sanna Marinin hallitus teki joukkoliikenneteon, kun se osoitti nyt 111 miljoonaa, peräti, tähän tärkeään toimintoon tässä seitsemännessä lisätalousarviossa.

Mutta mitä tapahtui pääkaupunkiseudulla? Pääkaupunkiseudulla todellakin Helsingin seudun liikenteen hallitus, joka on kokoomusjohtoinen, ja siellä on kokoomus myös toimitusjohtajana, [Paavo Arhinmäki: Jatkossakin!] päätti korottaa lippujen hintoja, eikä ainoastaan korottaa lippujen hintoja vaan tuplata eläkeläisten päivälipun hinnan — siis tuplata

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

eläkeläisten päivälipun hinnan. Ja kun täällä on nyt valtiovarainministeri paikalla ja kuntaministeri Paatero paikalla, niin kysyn teiltä: eikö tämä ole aivan kammottavaa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Vanhanen, olkaa hyvä, 3 minuuttia.

14.53 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Viime viikolla oli euryryhmän kokous, ja siellä terveysasiantuntijat näyttivät kartan, jossa Suomi oli, voi sanoa, aivan omalla väriskaalan värillään verrattuna suurimpaan osaan koko muuta Eurooppaa. Ja kaksi päivää myöhemmin komissio julkisti talousennusteet, ja silläkin kartalla Suomi oli aivan omassa värissään kahden muun maan kanssa. Eli koronan hoidolla ja talouden kehityksellä on kiistaton, yksiselitteinen yhteys, ja tämä meilläkin liittyy näihin kaikenlaisiin rajoituksiin ja muihin. Kyllä hallitus tuntee tuskan kaikkien näiden tapahtumajärjestäjien, urheilutapahtumien ja muiden osalta siitä, miten löytää oikea tasapaino talouden avoimena pitämisen ja sellaisten rajoitusten kanssa, jotka pitävät meillä epidemian kurissa. Tämä on jatkuvaa, viikoittaista punnintaa ja työtä.

Kuntien osalla minusta on kaksi perustetta: Toinen tekijä on se, että tällaisena hetkenä meidän pitää huolehtia siitä, että peruspalvelut toimivat eivätkä kunnat lähde niissä äkki-toimenpiteisiin. Kunnanjohtajilla on kova paine pitää taloutensa kurissa, ja siksi tarvitaan tätä. Mutta toinen syy on se, että myös valtakunnallisen elvytyspolitiikan pitää olla johdonmukaista, ja siihen ei kävisi se, että samaan aikaan, kun valtio elvyttää, kunnissa tehdään leikkaustoimia. Täytyy toimia ajassa, ja koko julkisen sektorin täytyy toimia yhtäläisesti. Yritämme taata tällä politiikalla sen — eikä niin, että yli 300 kuntaa tekee jokainen omia ratkaisujaan.

Konkurssien osalta ei hallitus valitettavasti voi koskaan taata sitä, etteikö tämän epidemian aikana tai jälkeen konkurssseja tule. Kun maksulykkäykset, lainojen lyhennystauot ja muut päättyvät, tämä epidemiajakso kyllä jättää rujan jäljen meidän talouteemme ja yrityselämään, niin että koetetaan kuitenkin tällä kustannustuella tehdä se, mikä on tehtävissä.

Ilmastorahaston tehtävä on selkeä. Se ei ole mikään avustusten jakaja, vaan se on sijoitustoimintaa harjoittava. Me tarvitsemme kilpailukykyistä teollisuutta, joka investoinneillaan ja kokeilevilla laitoksillaan tarraa kiinni siihen talouden aaltoon, joka ympäri maailmaa ilmastonmuutoksen merkeissä on käynnistymässä, ja josta tulee paljon kysyntää. Ne investoinnit tarvitsevat pääomaa. Ja ilmastorahasto: valtio on valmis osallistumaan tähän pääomaa tarjoamalla, mutta ainahan se edellyttää sen, että siellä ovat yksityiset yritykset itse sijoittamassa.

Viimeisenä edustaja Essayahin kysymys sivun 65 järjestöistä. Siinä ovat nämä järjestöt, jotka ovat muutoin kuin budjetissa lueteltuina järjestöinä, saavat järjestöavustuksia — niiden kohdalla on menetelty samalla logiikalla kuin monien valtion omien organisaatioiden, erilaisten taiteen ja kulttuurin toimijoiden kohdalla, [Puhemies koputtaa] joiden tulot ovat koronan takia vähentyneet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Paatero, minuutti kunta-asioista.

14.56 Kuntaministeri Sirpa Paatero: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus on tehnyt linjauksen, että kun kuntien verotulot vähenevät huomattavasti ja toisaalta palveluiden tarve kasvaa — ei pysy edes samana vaan kasvaa, koronasta johtuen — niin on oikein, että ne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

palvelut pystytään järjestämään ja tukemaan erityisesti niitä ihmisiä, jotka ovat tässä kohdalla olleet heikoimmilla.

Toinen vaihtoehto olisi, että kunnat ottaisivat velkaa tai korottaisivat veroprosenttiaan. Tässä tapauksessa — kun katson niitä tilastoja, jotka tähän mennessä on saatu kunnista ja veroprosenttien korotuksista — suurin osa kunnista pystyy pitämään veroprosentin nykyisellään, ja tämän hallituksen mielestä se on oikea ratkaisu.

Pyysin puheenvuoron kysyäkseni edustaja Kankaanniemeltä, mitkä ovat ne kunnat, jotka eivät ole saaneet koronasta aiheutuvista kuluista korvauksia. Mielenkiinnolla kuulen sen, koska olemme sitä yhä edelleen valmistelemassa myöskin ensi vuoden puolelle, että kaikki koronasta aiheutuvat kustannukset suoraan korvataan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt siirrytään puhujalistalle, ehdimme ainakin yhden puheenvuoron ottamaan ennen kuin tämän asian käsittely ja keskustelu on keskeytettävä.

14.57 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Aiemmin tänä vuonna oikeusministeri omassa ehdotuksessaan valtion ensi vuoden talousarvioon esitti 1,8 miljoonaa euroa tuomioistuimille, Syyttäjälaitokselle ja Rikosseuraamuslaitokselle videoneuvottelulaitteiden lisähankintaan. Syksyllä olinkin hieman pettynyt, kun varsinaisesta talousarvioesityksestä näitä ei enää löytynyt. Videoneuvottelut yleistyivät koronaviruspandemian yhteydessä, ja paljon oikeudenkäyntejä jouduttiin valitettavasti siirtämään myöhempään ajankohtiin, koska näitä videoneuvottelulaitteita ei ollut oikeushallinnossa riittävästi. Tämä on johtanut käsittelyjen ruuhkautumiseen ja käsittelyaikojen pitenemiseen.

Valtionvelka kasvaa tällä lisäbudjetilla, ja vaikka koronavirustilanne meneekin lopulta ohitse, olisivat tehtävät panostukset silti kannatettavia oikeusprosessin keventämisen ja oikeudenkäyntien kokonaisuuden lyhentämisen vuoksi. Se tukisi myös hanketta siirtyä näytön keskittämiseen käräjäoikeuksiin, ja se on siis tarkoitus toteuttaa niin, että todistelu taltioidaan käräjäoikeudessa kuva- ja ääninauhoille, joita käytetään hovioikeudessa. Tästä syystä jätin aiemmin kolme talousarvioaloitetta, joissa esitin tuota 1,8 miljoonaa euroa videoneuvottelulaitteiden hankkimiseksi tuomioistuimille, Syyttäjälaitokselle ja Rikosseuraamuslaitokselle. Myös lakivaliokunta kiinnitti tähän asiaan huomiota. Nyt olikin ilo huomata, että nämä lisäykset löytyivät tästä seitsemännestä lisätalousarviosta, ja haluan tästä hallitusta kiittää, sillä kyse on lopulta erittäin tärkeästä asiasta. Oikeudenhoito on kuitenkin yksi tärkeimmistä valtion ydintehtävistä, ja käsittelyjen jatkuva ruuhkautuminen ja pidentäminen olisi vahingollista niin kansalaisten oikeusturvan toteutumisen kannalta kuin myös yritystoiminnan ja investointienkin kannalta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.59.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.53.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohtan 3. käsittelyä.

17.53 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Mieleni tekisi kritisoida hallitusta osittain järkevistä mutta myös holtittomasta velanotosta, mutta olen huomannut, että tässä viimeisen vuoden aikana tätä huolta eivät hallituspuolueen edustajat ota millään tavalla vakavasti ja kun asiasta puhuu, niin he ovat kuin sähköshokin saaneita. Niinpä keskityn enemmän hallituksen tekemään arvovalintaan.

Me näemme useita ja useita esimerkkejä siitä, miten huonosti lapset ja nuoret voivat, niin henkisesti kuin fyysisesti. Tämä kehitys on vain kiihtynyt koronan tuomien haasteiden keskellä. Yhtä ainoaa ratkaisua ei asiaan luonnollisesti ole. Tästä huolimatta väitän, että Suomen upeasti toimivissa liikuntaseuroissa on yksi ratkaisun avain. Liikkuva, aktiivinen ja turvallinen ympäristö liikunnan parissa on pelastanut monta elämää ja tulee myös jatkossa niin tekemään, jos vain hallitus tekee oman osansa, että näitä liikunta- ja urheiluseuroja on myös tulevaisuudessa.

Kuntaliiton tietojen mukaan hallitus on pumpannut kunnat kriisin keskellä 1,2 miljardia euroa ylijäämäisiksi. Tämä valittu linja saattaa toimia tulevissa kuntavaaleissa, mutta samaan aikaan liikuntakenttä on saanut vaivaiset 20 miljoonaa euroa tukea. Suomen Olympiakomitean tilastojen mukaan voidaan arvioida, että maaliskuusta syyskuuhun liikunnan ja urheilun kansalaisjärjestötoiminnan nettotappiot ovat yli 100 miljoonaa euroa — nettotappiot siis, ja ne vain kasvavat. Selkänahasta revitään ja sopeutetaan: tämäkö on liikunnan tulevaisuus?

Kerron esimerkin kouvolaalaisesta juniorikoripalloseurasta. He joutuivat koronan takia perumaan suuren junioriturnauksen, ja saamatta jäi useita kymppitonnejä. Miten tämänkaltaisten iskujen keskellä voi jatkaa toimintaa ja lasten ja nuorten elämää edesauttaa? Samanlaisen esimerkin voisin kertoa myös saman kaupungin pesisseurasta. Esimerkkejä kyllä löytyy, sen me kaikki tiedämme.

Tiedän, että hallituksen vastaus on, että te kompensoitte veikkausvoittovaroja. Tämä on hieno asia, luonnollisesti, mutta se on vain väliaikaisratkaisu eikä vastaa siihen suureen hättään, jonka koronavirus on seuroille tuonut. Minä todella pyydän meidän suomalaisten, lastemme ja nuortemme, puolesta, itse asiassa koko Suomen tulevaisuuden puolesta, että nyt ryhdytte toimiin suomalaisen seurakentän pelastamiseksi. Teillä on jo Visa vinkunut, suunnatkaa nyt panostukset myös lopullisen laskun maksajiin. — Kiitos.

17.57 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! EU:n komission viime torstaina julkaiseman tuoreen ennusteen mukaan Suomen talous supistuu kaikista euromaista kolmanneksi vähiten vuonna 2020, 4,3 prosenttia. Koko euroalueella vastaava pudotus on 7,8 prosenttia. Suomea paremmin pärjäävät vain Irlanti ja Liettua.

Tietenkin on otettava huomioon myös Suomen talouden jälkisyklisyys ja teollisuuden tilauskirjojen huomattava ja huolestuttava tyhjentyminen, joten erityiseen optimismiin ei ole syytä lähiaikojen talousnäkymien suhteen. EK:sta saatiin tänään tieto, että syyskuussa teollisuuden tilaukset alenivat vajaat 11 prosenttia, ja joulukuussa on tulossa huomattavan pitkä miinus, pidempi kuin tämä äsken mainittu.

Arvoisa puhemies! Hallitus on tähän mennessä kiistatta onnistunut koronavirustoimissaan. Toimet ovat olleet oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja. Tämä seitsemäs lisätalousarvio on hyvää jatkoa tähänastiselle työlle. Maaliskuussa vaadittiin ripeää päätöksentekoa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

täysin uudessa tilanteessa, sillä taudista ei tiedetty kovinkaan paljoa. Nyt tilanne on siinä mielessä olennaisesti parempi, että viruksesta tiedetään enemmän ja testaus- ja jäljityskapasiteettia on huomattavasti enemmän kuin keväällä.

Arvoisa puhemies! Lähiaikojen tehokkainta talouspolitiikkaa on pyrkiä hallitsemaan viruksen leviämistä mahdollisimman hyvin, jotta yhteiskunta voidaan pitää mahdollisimman normaalisti avoinna. Viime aikoinakin kehityskulkumme on ollut huomattavasti parempi kuin muualla Euroopassa. Tuoreimmassa vertailussa olemme kahden viikon ilmaantuvuusluvuilla mitattuna Euroopan talousalueen paras maa. Eiliset rokoiteutiset lisäävät optimismia koronakurimuksen voittamiseksi, mutta meidän on tietenkin oltava kärsivällisiä.

Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeää on yritysten uudistetun kustannustuen jatkaminen. Kokemuksia saatiin tuosta ensimmäisestä kustannustukiversiosta, ja nyt sitten on muutettu ehtoja sillä tavalla, että ne toivottavasti sopivat paremmin yrityksille. Toivottavasti tämä uusi kierros saadaan käyntiin joulukuussa, kun tämä lisätalousarvio on täältä tarkoitus saada läpi jo ensi viikon aikana. Uutta rahaa tulee 410 miljoonaa, ja kun ensimmäiseltä kierrokselta jäi käyttämättä 140 miljoonaa euroa, niin nyt tulee olemaan käytössä yhteensä 550 miljoonaa euroa. Hallituksella on ollut kaiken kaikkiaan kymmenkunta keinoa yritysten tilanteen parantamiseksi, ja on ollut tietysti erittäin tärkeää, että näin on ollut.

Arvoisa puhemies! Kuntatalous vaatii jatkuvia tukitoimia, koska koronavirustilanne raskauttaa kuntia ja monien kuntien tilanne on varsin vaikea ilman koronaankin. On siis kiitettävä lisäbudjetin rahoitusta, jolla turvataan peruspalveluja ja vähennetään painetta veronkorotuksiin. Koronaviruksen testaukseen ja jäljitykseen myönnetään 350 miljoonaa euroa. Myös 400 miljoonaa euroa peruspalvelujen valtionosuuksiin ja 200 miljoonaa euroa sairaanhoitopiireille kertaluontoisina lisäyksinä tulevat todella tarpeeseen.

Yksittäisistä asioista haluan nostaa esille Metso-ohjelman lisärahoituksen ja sitten tärkeän avun kotitalouden järjestöille: Maa- ja kotitalousnaisille, marttajärjestölle, ruotsinkielisille järjestöille. On tärkeää, että näitä järjestöjä tuetaan. Päivällä ihmettelin, kun edustaja Essayah kritisoi näitten naisten tehokkaitten järjestöjen tukemista tässä poikkeuksellisessa tilanteessa.

Ja sitten ihan viimeiseksi haluan nostaa esille siltarumpupoliittisen teon, jonka puolesta tein töitä. Se ei ole suuren suuri mutta tärkeä. E18 Turun kehätien Raision—Naantalin tie-suunnitteluun ehdotetaan rahoitusta ja valtuutta niin, että yhteensä tuo rahamäärä on 4,2 miljoonaa euroa, mikä tähän kohdistetaan, tosin ei vielä tässä budjetissa koko määrää. On tärkeää, että tämä Turun kehätien Raision—Naantalin osuus rakennetaan, ja ensimmäinen vaihe on tietenkin suunnittelu. Kyseessä on sekä henkilö- että tavaraliikenteen kannalta tärkeä väylä, muun muassa satamaväylä, jonka rakentaminen nelikaistaiseksi palvelee hyvin monia eri käyttäjäryhmiä, ja sen vaikutukset ovat laajat. Suunnittelun rahoitus siis on erinomainen ensimmäinen askel, mutta tärkeää olisi myös hankkeen mahdollisimman pikainen toteutus.

18.04 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä vuoden seitsemäs lisätalousarvio kertoo hyvin karua kieltä siitä, missä tilanteessa isänmaamme tällä hetkellä on. Näiden tietojen perusteella valtion nettolainanotto kasvaa jo lähelle 19:ää miljardia euroa, mikä tarkoittaa, että olemme jo lähellä miinus 8:aa prosenttia suhteessa bkt:hen tuon alijäämän osalta, ja luvut ovat tietysti hirvittävänsä korkeita. Jos ajatellaan, mikä tilanne oli silloin finanssikriisin aikaan kymmenisen vuotta sitten, niin silloin kuitenkin valtion ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

lanotto taisi käydä reilussa 10 miljardissa eurossa, eli tämä kuvaa hyvin sitä, miten vakavat vaikutukset meidän talouteen on syntynyt tästä valtavasta sulusta, minkä tämä virus on meille aiheuttanut.

Itse asiassa edustaja Kiviranta puhui paljonkin viisaita ajatuksia, mitä itsekkin olin tässä pohtinut sanovani, ja siinä ehkä tämä olennainen löytyy siitä, että meidän täytyy nyt tehdä oikeastaan kahdella radalla töitä.

Ensimmäinen liittyy siihen, että näiden koronatoimien täytyy olla jatkuvasti päällä ja niitä täytyy arvioida siten, että yhteiskunta pystyy toimimaan mahdollisimman normaalisti, jolloin myös ikään kuin nämä yhteiskunnan perustoiminnot pysyvät auki. Ja tässä, sanotaanko, tilanne on tällä hetkellä kohtalaisen hyvä, mutta haluan, herra puhemies, nostaa esille tässä kohtaa Lapin matkailun, josta on käyty paljon keskustelua. Minusta on suoraan sanottuna aika lailla käsittämätöntä, että tämä hallitus on nyt vatuloinut monta kuukautta sen kysymyksen parissa, mitä Lapin matkailulle tehdään. Siellä on täysi kriisi päällä: muun muassa kansainvälinen matkustusyhtiö TUI ilmoitti tänään, että peruu loputkin Lapin matkat, ja käytännössä tilanne johtaa siis siihen, että edessä on valtava määrä konkurseja. En voi ymmärtää liikennevaliokunnan jäsenenä, kun tätä aikaisempaa ehdotusta jo käsiteltiin, miten tätä asiaa ei nyt yksinkertaisesti saada kuntoon. Minkä takia näitä linjauksia ei saada tehtyä, jotta Lapissa yrittäjät tietävät ja jotta siellä Lapin toimijat tietävät, millä pelisäännöillä mennään eteenpäin, ja jotta ennen kaikkea nämä kansainväliset matkanjärjestäjät pystyvät näkemään ja tulkitsemaan, mitkä ovat ne säännöt, joiden perusteella Suomeen pystyy turvallisesti tulemaan matkailemaan? Tästä kyllä lähetän vahvat pyyhkeet maan hallitukselle.

Herra puhemies! Tämä toinen polku, jota meidän täytyy koko ajan kulkea, on se, että täytyy katsoa taas eteenpäin tämän kriisin jälkeen, ja se tarkoittaa sitä, että hallituksen täytyy nyt vastaavasti samaan aikaan valmistella ensinnäkin näitä rakennetoimia, työllisyystoimia, koska niiden toimeenpano kestää pitkän aikaa. Nyt edelleen odotamme niitä vaikuttavia toimenpiteitä, joita ei kyllä budjettiriihestä saatu aikaiseksi, ja esimerkiksi paikallisen sopimisen edistäminen on nyt hautautunut jonnekin, ja sitä edelleen täällä salissa odottelemme.

Tällä kahden toimenpiteen yhdistelmällä päästään sitten tässäkin eteenpäin.

18.07 Mats Löfström r: Ärade herr talman! Det här är redan den sjunde tilläggsbudgeten för i år, vilket måste vara ett nytt rekord. Det visar dock vilken enorm chock coronapandemin varit mot ekonomin och finanserna. Den offentliga skuldsättningen ökar på ett mycket oroande sätt. Det oroar också mig. Det är ändå så att det inte finns några andra alternativ för tillfället eftersom vi måste stöda sjukvården, kommunernas basservice, konst och kultur samt företagen att överleva den här krisen, för om de inte överlever kommer återuppbyggnaden av ekonomin ta mycket längre tid och vara mycket svårare att göra. Då kommer det göra att det tar längre tid innan statsfinanserna är på grön kvist igen, och det kommer också resultera i både mänskligt lidande och många konkurser i så fall. Det skulle vara en riktig lose-lose.

Av den anledningen är också nästan alla ekonomer av samma åsikt att just den här typens stimulans behövs för ekonomin just nu när goda råd är dyra. Bara stöden till kostnadsstödet är på över en halv miljard i den här tilläggsbudgeten. Det är en stor summa men helt nödvändig för att hjälpa företag att klara sig över krisen så att vi har dem kvar och arbetsplatserna med dem. Det här är en förbättrad version av stödet från i somras och det är

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

branschneutralt. Jag är mycket tacksam för att stödet kan sökas av åländska företag, eftersom Ålands ekonomi drabbats på ett oerhört hårt sätt på grund av krisen som slagit både mot sjöfarten och turismen samtidigt. Tack till regeringen för det.

Ärade herr talman! Vi hoppas att de här stöden naturligtvis snart ska kunna avslutas genom att saker skulle kunna återgå till det mer normala igen då pandemin är över. Gårdagens lovande uppgifter om ett vaccin var en oerhört fin nyhet som ingav hopp. Flera andra lovande vaccinkandidater är också på gång. Förhoppningen är att vi kan ha ett effektivt och säkert vaccin som är brett tillgängligt redan i början av nästa år. Osäkerhet finns naturligtvis om saken, men gårdagens besked tände ett konkret hopp eftersom träffsäkerheten med just det vaccinet var högre än 90 procent, och i så fall skulle kanske enbart en dryg 60 procents täckning behövas för att nå flockimmunitet i samhället med det här vaccinet.

Ärade talman! Den sjunde tilläggsbudgeten innehåller stöd till kommuner och sjukvårdsdistrikt för att finansiera coronarelaterade kostnader. I detta hänseende budgeteras det också 5 miljoner euro för att ersätta kostnader som uppkommit för bland annat testning och spårning av coronasmitta på Åland. Det har tidigare funnits ett principbeslut om den här saken i regeringen, om att ersätta kostnaderna också på Åland, men nu budgeteras alltså medel i praktiken så att de kan betalas ut på den här sidan av året. Anledningen till att man finansierar saken från statens sida har att göra med att man inte vill att kommunerna eller sjukvårdsdistrikten ska dra ner eller börja snåla på testningen eller spårningen eftersom det då skulle riskera att smittan inte skulle upptäckas och som en konsekvens kunna få ett starkare fotfäste — något vi så klart inte vill. Det är viktigt att samma logik gäller Åland och att kostnaderna finansieras fullt ut också på Åland.

Enligt mina uppgifter kommer 5 miljoner inte att räcka om man också räknar in kostnaderna utöver enbart den direkta testningen och spårningen, vilket man gör för alla andra områden i Finland inklusive kommuner och sjukvårdsdistrikt. Det är därför viktigt att riksdagens finansutskott hör Åland i frågan, grundligt kartlägger behovet på Åland och vid behov också ökar på anslaget.

Det är i detta hänseende viktigt att påminna om att smittsamma sjukdomar är en behörighet som är statens i självstyrelselagen. Självstyrelsen är här bara verkställande myndighet. Därför är det naturligt att staten bekostar detta fullt ut också på Åland. Nu har man budgeterat 5 miljoner euro, men enligt mina uppgifter skulle drygt 6 miljoner euro behövas, alltså ungefär 1 miljon euro till. Jag har varit i kontakt med finansministeriet i ärendet och har förstått att det finns en beredskap att höja på anslaget bara social- och hälsovårdsministeriet äskar om det. Det hoppas jag att man är redo att göra, och min förhoppning är att finansutskottet granskar den här saken noggrant.

Det är viktigt att man också på Åland upplever att man har tillräckliga resurser för att testa och spåra coronaviruset så att man inte börjar snåla på det. Coronasituationen på Åland är i övrigt mycket bra med väldigt få fall, och vi vill så klart hålla det på det viset. För att göra det behövs testningar och andra förebyggande rutiner, men eftersom inga fall på Åland behövt intensivvård och bara enstaka fall behövt sjukhusvård har också kostnaderna för coronavården hittills hållits nere som en konsekvens. Per capita har man också behövt testa betydligt mindre än på många andra platser i Finland eftersom smittan inte fått fäste, vilket också har sparat på kostnaderna, men just därför skulle det kännas extra viktigt att de kostnaderna kunde ersättas fullt ut på samma sätt som andra områden. Det är rimligt helt enkelt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Arvoisa herra puhemies! Seitsemäs lisätalousarvio sisältää tuen kunnille ja sairaanhoitopiireille koronaan liittyvien kustannusten rahoittamiseksi. Samalla budjetoidaan 5 miljoonaa euroa niiden kustannusten korvaamiseksi, jotka ovat syntyneet muun muassa koronaviruksen testauksesta ja jäljittamisestä Ahvenanmaalla. Tietojeni mukaan nämä 5 miljoonaa eivät tule riittämään, jos lasketaan mukaan myös muut kustannukset eikä vain suorasta testauksesta ja jäljityksestä muodostuneita kustannuksia. Näin tehdään kaikkien Suomen alueiden, mukaan lukien kuntien ja sairaanhoitopiirien, kohdalla. Siksi on tärkeää, että eduskunnan valtiovarainvaliokunta kuulee Ahvenanmaata tässä asiassa, kartoittaa perusteellisesti Ahvenanmaan tarpeen ja tarvittaessa lisää määrärahoja.

Tässä yhteydessä on tärkeää muistuttaa siitä, että tarttuvat taudit ovat itsehallintolain mukaan valtakunnan toimivaltaa. Itsehallinto on tässä vain toimeenpaneva viranomainen. Siksi on luonnollista, että valtio kustantaa nämä asiat täysin myös Ahvenanmaalla. Nyt on budjetoitu 5 miljoonaa euroa, mutta tietojeni mukaan tarvittaisiin reilut 6 miljoonaa, siis pieni summa lisää. Olen ollut asiasta yhteydessä valtiovarainministeriöön ja olen ymmärtänyt, että siellä on valmius korottaa määrärahaa, mikäli sosiaali- ja terveysministeriö sitä pyytää. Toivon, että siihen ollaan valmiita.

On olennaisen tärkeää, että myös Ahvenanmaalla koetaan, että resurssit riittävät testaukseen ja jäljittämiseen, jotta niiden suhteen ei aleta kitsastella. Ahvenanmaalla on hyvä koronatilanne ja tapauksia on ollut erittäin vähän. Haluamme toki myös pitää tilanteen hyvänä, ja sen mahdollistamiseksi tarvitaan testauksia ja muita ennalta tehtäviä rutiineja. Koska kukaan Ahvenanmaalla ei ole tarvinnut tehohoitoa ja vain harva on tarvinnut sairaanhoitoa, kustannukset koronan hoidosta ovat pysyneet matalina. Henkeä kohti on tarvittu myös merkittävästi vähemmän testauksia verrattuna moniin muihin paikkoihin Suomessa, sillä tartunta ei ole saanut jalansijaa, jolloin myös on säästyty kustannuksilta. Erityisesti siksi tuntuisi erittäin tärkeältä, että kustannukset korvattaisiin täysimääräisesti samalla tavalla kuin muille alueille. Se on kohtuullista. — Kiitos.

18.14 Joonas Könttä kesk: Arvoisa herra puhemies! Vuoden seitsemäs lisätalousarvio nostaa valtionvelan tänä vuonna lähelle 20:tä miljardia euroa ja kokonaisuudessaan Suomen valtionvelan ennätyslukemiin. Tästä huolimatta on mielenkiintoista, että valtionvelan, kokonaisvelan, korkomenot ovat silti matalammalla tasolla verrattuna vuoden 2008 finanssikriisistä aiheutuneeseen velkapiikkiin, silloinkin syystä otettuun velkapiikkiin. Tämä antaa perspektiiviä markkinoiden erilaisesta tilanteesta ja kertoo toisaalta myös siitä edellisen hallituksen jättämästä hyvästä perinnöstä, joka on mahdollistanut Suomelle velan ottamisen edullisella korolla, ja se kertoo siitä, että Suomella on hyvä luottoluokitus ja nyt tämmöisessä todella vaativassa tilanteessa voidaan velkaantua, meillä on puskurit luotu, kiitos edellisen hallituksen. Mutta tämä sanottuna, täytyy tästä mittavasta velkaantumisesta silti olla huolissaan, siitä, mikä on se tie ulos, miten tästä velasta selviydytään, miten tulevat sukupolvet siitä selviytyvät.

Edeltävä puhuja tietää hyvin, kuten myös moni muu tässä salissa, että kun on hoidettu koronakriisiä, terveydellistä kriisiä, ja Suomessa toden totta onkin sitä hoidettu hyvin, se on ollut parasta lääkettä tähän taloudellisen laman hoitoon, mutta sillä on ollut myös valtava vaikutus matkailuun. Vaikka olisi niin, että korona ei sinällään ole päässyt vaikuttamaan ihmisiin, ja ihmisten terveys onkin aina etusijalla, niin niin Ahvenanmaan matkailu kuin Lapin matkailu kuin Järvi-Suomen matkailu ovat kärsineet tästä tilanteesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Ja siihen, arvoisa herra puhemies, minunkin on kyllä kiinnitettävä huomiota, että kun keväällä tämä tilanne tuli yllättäen ja hallitus ei tietenkään tiennyt, mikä tämä tauti on, ja silloin toimittiin hetkessä, niin nyt kun on ollut tietoa, minkälainen tästä syksystä ja talvesta tulee, siltikään tätä matkailun tilannetta, lentomatkustamista, tämmöisiä suojakuplia tai erinäisiä keinoja, ei ole saatu, ja siinä mielessä edustaja Marttinen minusta antoi ihan perusteltua kritiikkiä hallitukselle, että tämän matkailun osalta, sen mahdollistamisen osalta, terveyden ja turvallisuuden puitteissa ei kyllä olla täysin onnistuttu.

Vielä lopuksi, arvoisa herra puhemies, muutama huomio siitä, että kun aikanaan toivottavasti tästä kriisistä löytyy tie ulos, on se sitten rokotteen kautta tai muuten, ja kun aikanaan kansainväliset markkinat alkavat taas vetämään ja Suomi vientivetoisena pienenä avotaloutena pääsee — toivottavasti pääsee — siihen kasvuun mukaan, niin meidän on oltava valmiina, ja sen takia toivon, että hallitus löytää vielä lisää uusia kilpailukykyä parantavia keinoja, jotta Suomi ei sitten jää lähtötelineeseen, kun maailmantalous lähtee kasvuun.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Pirttilahti — poissa, edustaja Hoskonen — poissa, edustaja Strand — poissa, edustaja Rantanen, Mari — poissa, edustaja Kiljunen, Kimmo — poissa. Edustaja Kärnä, olkaa hyvä.

18.18 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Vähäksi on väki käynyt, mutta niinhän se on, että juhlat paranevat, kun väki vähenee, eliittijoukko paikalla. Ollaan tänään käyty laajaa keskustelua lisätalousarviosta, ja erityisesti kokoomuksen huomiot jotenkin ihmetyttävät. Ymmärrän tietysti sen, että on perusteltua olla huolissaan velkaantumisesta ja velan hoitamisesta. Se on kaikkien poliitikkojen vastuulla, että velkaa hoidetaan asiallisesti, mutta kyllä opposition soisi pohtivan sitä, ollaanko huolissaan kansalaisten työstä ja toimeentulosta, selviämisestä tämän koronakriisin yli — entä sitten kunnista, kuntien tuottamista peruspalveluista. Jos on joku aika, että velkaa täytyy ottaa, niin se aika on juuri nyt, ja hallituksen toimenpiteet ovat täysin perusteltuja.

Edustaja Löfström ja edustaja Könttä käyttivät erinomaiset puheenvuorot matkailusta, ja olen itsekin kyllä pettynyt siihen tapaan, jolla sosiaali- ja terveysministeriö on tätä kriisiä hoitanut. Sieltä ei ole saatu välttämättömiä esityksiä valitettavasti ulos. On jollakin tapaa kornia, että tänään lähetettiin lausunnonle tuleva hallituksen esitys matkailurajoituksista ja samaan aikaan saimme ilmoituksen siitä, että suuri matkanjärjestäjä TUI on perunut kaikki joulumatkansa Lappiin. Tämä lakiesitys saataisiin voimaan aikaisintaan ennen joulua. Me olemme nyt menettäneet kymmeniä miljoonia — jos ei satoja miljoonia — euroja, ja erityisesti lappilaisena edustajana olen todella huolissani siitä oman maakunnan tilanteesta. Meillä on 180 000 asukasta maakunnassa, ja tällä hetkellä liipaisimella on 10 000 työpaikkaa — 10 000. Että kyllä on kylmä talvi tulossa, mikäli pahimmat skenaariot tässä toteutuvat, ja on täysin välttämätöntä, että nyt tämä matkustaminen, ainakin sen kevätkauden osalta, saadaan kuntoon ja ensi kesän osalta niin, että Suomeen voi tulla turvallisesti — testataan — ja matkoja voi järjestää turvallisesti joko siellä kuplissa tai millä tavalla tahansa. Tämä kriisi on osoittanut myös ja itse näen, että tällaisista rajoituksista täytyy kyetä tulevaisuudessa päättämään paikallisesti, paikallisten terveysviranomaisten toimesta, koska se tietämys, miten voidaan turvallista matkailua järjestää, asuu siellä paikan päällä. Me olemme nyt nähneet, että sosiaali- ja terveysministeriön virkakunnassa se tietämys ei asu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

Vielä tähän loppuun, arvoisa puhemies, haluan kiinnittää hallituksen huomion siihen, että jos tämä pahin skenaario Lapin kannalta toteutuu — tämmöinen aivan uskomaton taloudellinen lama, suurtyöttömyys — niin kehotan kyllä voimakkaasti harkitsemaan jonkintyyppistä tukipakettia erikseen tänne maakunnalle osoitettuna. Sama saattaa koskea aivan hyvin myös Ahvenanmaata, joka on erittäin riippuvainen turismista. Toivon todella, että voidaan matkailusta riippuvaisten maakuntien edustajien kanssa tässä kyllä yli puolue-rajoiden tehdä yhteistyötä niin, että meillä ne elinmahdollisuudet alueillamme säilyvät. — Kiitos.

18.21 **Mats Löfström r:** Ärade herr talman! I den sjunde tilläggsbudgeten finns också medel för att bygga två nya bevakningsfartyg till sjöbevakningen. Fartygen ska ersätta Turisas och Uisko och kommer att bli nästan tre gånger större i bruttoton än de som de ersätter och likna det stora bevakningsfartyget Turva, som finns på Finska viken. De nya bevakningsfartygen kommer att öka räddningskapaciteten till havs samt förstärka oljeskyddskapaciteten, vilket är positivt för Åland, för sjöfarten. Det är dock viktigt att säkerställa att de nya fartygen inte innebär ett tryck på att dra in ytterligare sjöbevakningsstationer. Det är viktigt eftersom det redan nu är glest mellan stationerna och det är ur ett åländskt perspektiv oerhört viktigt att vi också i framtiden har kvar två stationer, Kökar och Mariehamn.

Arvoisa puhemies! Itämerellä on tavattoman vilkas liikenne. Vaikka onnettomuuksia sattuu erittäin harvoin, niiden vaara on silti olemassa. Silloin on tärkeää, että meillä on aluksia, jotka voivat pelastaa niin henkiä kuin herkän saaristoluontomme.

Viime vaalikaudella yhteensä neljä merivartioasemaa lakkautettiin Kalajoella, Kemissä, Kaskisissa ja Porkkalassa. Tällä hetkellä merivartioasemat ovat melko harvassa. Ahvenanmaalla on kaksi asemaa, toinen Maarianhaminassa ja toinen Kökarissa.

Hallituksen päätös uusista aluksista on erittäin tärkeä, mutta toivon, että jatkossakin turvataan olemassa olevat merivartioasemat. Se on erittäin tärkeää.

Ärade herr talman! Alldeles avslutningsvis vill jag också betona att i tilläggsbudgeten finns 5 miljoner euro budgeterat för ett särskilt anslag till Åland för att täcka de skador som stormen Alfrida, eller Aapeli, skapade på Åland i början på förra året. Enligt självstyrelselagen så finns det en möjlighet att söka om det här särskilda bidraget. Det är en ansökan som landskapet ska lämna in till Ålandsdelegationen för behandling, men finansministeriet har nu budgeterat de här pengarna och de finns i den sjunde tilläggsbudgeten så att det är möjligt att finansiera de här skadorna om en ansökan kommer in. Det är mycket viktigt, för det är den värsta naturkatastrofen som man har upplevt på Åland i mannaminne, vilket också understryker behovet av att vi gör de klimatinsatser som regeringen har föreslagit.

18.24 **Arto Satonen kok:** Arvoisa puhemies! Keskustelu alkaa ilmeisesti olla loppuillaan, mutta ihan pari näkemystä vielä tähän lisätalousarvioon.

Tuossa debatin alkuvaiheessa toin esille ja kritisoinikin tätä: kun tässä nyt puhutaan, että kuntatalous on pelastettu sillä, kun valtio on antanut lisää näitä ylimääräisiä valtionavustuksia, niin se tietysti pitää paikkansa, mutta se on tietysti, de facto, pelastettu velkarahalla. Enkä siis vastusta sitä, että kunnille nämä panokset annetaan, enkä myöskään sitä... Tai totta kai on niin, että kuntien pitää näistä palveluista selvitä, mutta se kyllä tässä on pistänyt mieleen, kun olen sekä seurannut keskustelua lehdistä että aika monen kuntapäätäjän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2020 vp

kanssa keskustellut, että monissa kunnissa ajatellaan niin, että kaikki asiat ovat hyvin, kun nämä rahat ovat tulleet, eikä tajuta sitä, että yhtä laillahan ne ovat meidän kaikkien yhteistä velkaa, kaikkien veronmaksajien, on sen lainan ottanut sitten kunta tai valtio. Tämä vain ikään kuin selvennyksenä siihen, mitä tässä aikaisemmin keskusteltiin.

Arvoisa puhemies! Toisena kohtana haluan kyllä tukea sitä, mitä edustaja Kärnä tässä sanoi, ja moni muukin on siitä puhunut tässä salissa, myös moni kokoomuslainen, että kyllä tämä matkailun mahdollistaminen — tietysti turvallisesti, mutta kuitenkin — on todella iso asia, kun nyt väistämättä tämä koronakriisi tulee vielä jonkun aikaa kestämään, vaikka saatiinkin jo positiivisia uutisia rokotteesta eilen. Täällä olen monta kertaa sanonut — ja vaikka menee ehkä itsensä toistamiseksi, niin sanon silti vielä kerran — että itse pelkään, että tämä koronan ja näitten rajoitustoimien aiheuttama taloudellinen kriisi tulee vielä olemaan myös terveydellisesti lähes verrattavissa jopa siihen, mitä tämä itse korona on aiheuttanut. Se johtuu siitä, että minulla on mielessä koko ajan tuo 90-luvun alun lama, jolloin itse olin grilliyrittäjä, ja muistan, kuinka moni yrittäjäkollega silloin ajautui konkurssiin ja osa sitten jopa otti itseltänsä hengen. Tiedän monia, jotka jäivät silloin työttömäksi eivätkä oikeastaan enää löytäneet uutta paikkaa työelämässä. Eli kyllä nämä välilliset vaikutukset siitä, jos me menetämme tuhansia yrityksiä, kymmeniä-, ehkä satojatuhansia työpaikkoja — ehkä ei nyt sentään satojatuhansia, mutta kymmeniätuhansia ainakin — ovat todella isot, ja silloin meidän pitäisi kyllä pyrkiä elämään tämän koronan kanssa niin, että nähtäisiin laajemmin tämä asia. Se on tietysti tärkeä asia, että tauti ei leviä, ja Suomi on siinä pärjännyt erinomaisesti ja myöskin hallitus on siinä pärjännyt erinomaisesti, mutta nämä ihmisille koituvat taloudelliset vaikutukset on kyllä pakko minimoida, tai meillä on aikamoinen ei pelkästään taloudellinen vaan myös inhimillinen lasku edessämme.

18.27 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitän edustaja Satosta älykkäistä ja erinomaisista sanoista matkailun osalta. Olen täsmälleen samaa mieltä. Tosiaan täytyy nyt toivoa, että tämä hallituksen esitys saadaan mahdollisimman pian täällä talossa käsiteltyä, se, millä tavalla matkailu voidaan turvallisesti toteuttaa Suomeen, ja että saadaan nyt ainakin tämä kevätkausi, kesäkausi pelastettua. Se on todella kriittinen juttu.

Edustaja Satonen otti kantaa myös kuntatalouteen, ja olen täysin samaa mieltä, että yksistään tällainen tukipaketti ei kuntatalouden ongelmia ratkaise. Kuntatalous on ollut ongelmissa todella pitkään — minä, jos kuka, sen entisenä kunnanjohtajana tiedän. Se on todella monessa paikassa jatkuvaa tasapainottelua veitsenterällä. Mutta tähän liittyen olen erittäin tyytyväinen siitä, että hallitus toteuttaa sote- ja maakuntauudistuksen, jolloin nämä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut saadaan siirrettyä pois kuntien harteilta. Ne siirtyvät sinne maakuntiin, mikä sitten, riippuen tehdyistä ratkaisuksista, osaltaan tulee helpottamaan sitä kuntien taloudellista tilannetta. Toivon mukaan saadaan sitten hyviä esityksiä myös kokoomukselta tähän tukeen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.